

Psykiatri

Psykiatriloven - Klagesystemet			
Udgiver	Region Hovedstadens Psykiatri		
Dokumenttype	Vejledning	Version	1
Forfattere	Gitte Krogager	Gældende fra	23-05-2011
Faglig ansvarlig	Gitte Krogager	Næste revision	20-12-2012
Ændringskommentar			

Formål

Formålet er at beskrive lovgrundlaget for derigennem at sikre en korrekt procedure i forbindelse med indgivelse og behandling af klager over tvangsforanstaltninger.

Definitioner/Afgrænsninger

Det Psykiatriske Patientklagenævn ved Statsforvaltningen behandler som 1. instans klager over:

- Tvangsindlæggelse
- Tvangstilbageholdelse
- Tilbageførsel (rundkastning)
- Tvangsbehandling
- Tvangsfiksering
- Anvendelse af fysisk magt
- Indgivelse af beroligende middel
- Beskyttelsesfiksering
- Anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse (beskyttelsesforanstaltninger)
- Personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer

- Aflåsning af døre i afdelingen

Det Psykiatriske Patientklagenævns afgørelser kan ankes til:

a. **Byretten**, hvis anken vedrører afgørelse om:

§ Tvangsindlæggelse

§ Tvangstilbageholdelse

§ Tilbageførsel

§ Tvangsfiksering

§ Beskyttelsesfiksering

§ Aflåsning af døre i afdelingen.

b. **Det Psykiatriske Ankenævn**, hvis anken vedrører afgørelse om:

§ Tvangsbehandling

§ Anvendelse af fysisk magt

§ Indgivelse af beroligende middel

§ Personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse

§ Personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer.

Det Psykiatriske Patientklagenævn indbringer efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren sine afgørelser for de respektive ankeinstanser.

Centerledelserne behandler klager over:

§ Personlig hygiejne under anvendelse af tvang

§ Undersøgelse af post, patientstuer og ejendele

§ Kropsvisitation

§ Beslaglæggelse af medikamenter, rusmidler og farlige genstande.

§ Serviceklager

Fremgangsmåde

Lovgivning

Det følgende er opbygget således:

Relevante paragraffer i psykiatriloven

↓

Psykiatriloven

§ 32. Ved enhver anvendelse af tvang skal patienten vejledes om adgangen til at påklage indgrebet.

Stk. 2. Klage over beslutning om anvendelse af tvang har ikke opsættende virkning.

Stk. 3. Klage over beslutning om tvangsbehandling, jf. kapitel 4, har dog opsættende virkning, medmindre omgående gennemførelse af behandlingen er nødvendig for ikke at udsætte patientens liv eller helbred for væsentlig fare eller for at afværge, at patienter udsætter andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred. Klage over beslutning om tvungen opfølgning efter § 13 d, stk. 1, har ligeledes opsættende virkning.

§ 34. Ved hver statsforvaltning oprettes et psykiatrisk patientklagenævn bestående af direktøren for statsforvaltningen som formand, jf. dog stk. 2, samt 2 medlemmer. Indenrigs- og sundhedsministeren beskikker et antal medlemmer efter indstilling fra henholdsvis Lægeforeningen og Danske Handicaporganisationer. Indenrigs- og Sundhedsministeren beskikker endvidere stedfortrædere for medlemmerne. Beskikkelserne gælder for en periode på 4 år. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 2. Direktøren for statsforvaltningen kan bemyndige ansatte ved statsforvaltningen til at fungere som formand for nævnet.

Stk. 3. Statsforvaltningen varetager det psykiatriske patientklagenævns sekretariatsopgaver og afholder udgifterne ved nævnets virksomhed, herunder vederlag til nævnets medlemmer.

§ 35. Sygehusmyndigheden skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 13 d, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, aflåsning af døre i afdelingen samt oppegående tvangsfiksering og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, for det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen.

§ 36. Når en sag som nævnt i § 35 indbringes for det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen, skal sygehusmyndigheden fremsende sagens akter, herunder en udskrift af tvangsprotokollen samt en erklæring fra overlægen. Nævnet drager i øvrigt selv omsorg for sagens oplysning og træffer bestemmelse om tilvejebringelse af eventuelle yderligere erklæringer mv., ligesom nævnet kan aflægge besøg på vedkommende psykiatriske afdeling.

Stk. 2. Patienten og patientrådgiveren har ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet. I særlige tilfælde, hvor hensynet til patientens helbred eller til sagens behandling i nævnet afgørende taler herfor, kan nævnet bestemme, at patienten helt eller delvis skal være udelukket fra at deltage i forhandlingerne.

Stk. 3. Det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen skal træffe afgørelse i klagesager om tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, og om tvungen opfølgning efter udskrivning, jf. § 32, stk. 3, inden 7 hverdage efter klagens modtagelse. I sager om oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland skal det psykiatriske patientklagenævn træffe afgørelse senest 14 dage efter klagens modtagelse. I andre sager skal det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen træffe afgørelse snarest muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter klagens

modtagelse, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om grunden hertil samt om, hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter en forretningsorden for det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen.

§ 37. Det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 13 d, tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland og aflåsning af døre i afdelingen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a.

Stk. 2. Godkender det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen, at patienten frihedsberøves, kan spørgsmålet om udskrivning først på ny begæres prøvet i det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen, når der er forløbet 2 måneder efter nævnets afgørelse. Har spørgsmålet om frihedsberøvelsens lovlighed været indbragt for retten, jf. stk 1, regnes den nævnte frist fra rettens afgørelse.

Stk. 3. Godkender det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen, at der etableres tvungen opfølgning efter udskrivning, jf. § 13 d, stk. 1, kan spørgsmålet om den tvungne opfølgning efter udskrivning først på ny begæres prøvet i nævnet, hvis den tvungne opfølgning efter udskrivning forlænges, jf. § 13 d, stk. 6. Tvungen opfølgning efter udskrivning kan herefter begæres prøvet ved enhver forlængelse af tvungen opfølgning efter udskrivning, jf. § 13 d, stk. 6.

§ 38. Afgørelser fra det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen om tvangsbehandling, anvendelse af fysisk magt, personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, kan påklages til Det Psykiatriske Ankenævn.

Stk. 2. Klage til Det Psykiatriske Ankenævn skal indgives, senest 3 måneder efter at klageren har fået meddelelse om det psykiatriske patientklagenævns afgørelse. Det Psykiatriske Ankenævn kan se bort fra en overskridelse af klagefristen, når særlige grunde taler herfor.

Stk. 3. Det Psykiatriske Ankenævns afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 38 a. Det Psykiatriske Ankenævn nedsættes af indenrigs- og sundhedsministeren. Nævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse. Nævnet består af 1 formand, der skal være dommer og kan være dommer fra de overordnede retter, 2 medlemmer, der skal være psykiatere, beskikket efter indstilling fra Lægeforeningen og 2 medlemmer beskikket efter indstilling fra Danske Handicaporganisationer. Formanden udpeges, og medlemmerne beskikkes af indenrigs- og sundhedsministeren for en periode af 4 år, og de kan samtidig være formand, næstformand eller medlemmer af Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn. Udtræder formanden eller et medlem i perioden, udpeges eller beskikkes en ny formand eller et nyt medlem for den resterende del af perioden. Ministeren udpeger eller beskikker efter reglerne i 1. pkt. stedfortrædere for formanden og medlemmerne. Genudpegnings og genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 2. Det psykiatriske patientklagenævn skal afgive de oplysninger til Det Psykiatriske Ankenævn, som er nødvendige for ankenævnets behandling af sager efter dette kapitel. Det Psykiatriske Ankenævn kan forelægge en sag for Sundhedsstyrelsen og Retslægerådet, før nævnet træffer afgørelse i sagen.

Stk. 3. Det Psykiatriske Ankenævn sekretariatsbetjenes af Patientombuddet, jf. § 11 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Stk. 4. Indenrigs- og sundhedsministeren fastsætter efter forhandling med Det Psykiatriske Ankenævn dets forretningsorden, herunder regler om formandens adgang til at træffe afgørelse i sager, der ikke skønnes at give anledning til tvivl.

Stk. 5. Udgifterne ved Det Psykiatriske Ankenævns virksomhed, herunder udgifter til vederlag til nævnets formand og medlemmer, afholdes af staten efter reglerne i § 18 i lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet eller regler fastsat i medfør heraf.

§ 39. Det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen offentliggør hvert år en beretning om sin virksomhed.

Stk. 2. Indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om indberetning af afgørelser fra de psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningerne og Det Psykiatriske Ankenævn og om offentliggørelse af afgørelser af generel betydning.

Bekendtgørelse nr. 1339 af 2. december 2010 om forretningsorden for de psykiatriske patientklagenævn

Kapitel 1. De psykiatriske patientklagenævns sammensætning og opgaver

§ 1 Efter § 34 i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien oprettes ved hver statsforvaltning et psykiatrisk patientklagenævn.

§ 2 Det psykiatriske patientklagenævn behandler klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 13 d i lov om anvendelse af tvang i psykiatrien, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, aflåsning af døre i afdelingen samt oppegående tvangsfiksering og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, på de psykiatriske afdelinger, der hører under den eller de sygehusmyndigheder, som er beliggende i den pågældende region.

Stk. 2. Klager fra patienter, der er indlagt på Psykiatrisk Center Sct. Hans, behandles af det psykiatriske patientklagenævn ved Statsforvaltningen Sjælland.

Stk. 3. Parter i sagen er patienten og sygehusmyndigheden. Er klagen tillige rettet mod nærmere angivne sundhedspersoner, har de pågældende ligeledes stilling som parter.

§ 3 Ved afgørelsen af den enkelte sag består det psykiatriske patientklagenævn af 3 personer: vedkommende direktør for statsforvaltningen eller ansatte, som direktøren har bemyndiget hertil som formand, et medlem beskikket efter indhentet udtalelse fra Lægeforeningen samt et medlem beskikket efter indhentet udtalelse fra Danske Handicaporganisationer eller en tilsvarende beskikket stedfortræder for et medlem.

Stk. 2. Statsforvaltningen varetager det psykiatriske patientklagenævns sekretariatsopgaver og afholder udgifterne ved nævnets virksomhed, herunder vederlag til nævnets medlemmer og stedfortrædere.

Kapitel 2. Forberedelse af sagerne

§ 4 Efter lovens § 35 skal sygehusmyndigheden efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sagen for det psykiatriske patientklagenævn.

Stk. 2. Patienten og patientrådgiveren har endvidere mulighed for selv at indbringe sagen direkte for det psykiatriske patientklagenævn.

§ 5 Ved sagens modtagelse træffer nævnets formand afgørelse om, hvorvidt klagen falder inden for nævnets kompetenceområde. Er det utvivlsomt, at klagen falder uden for nævnets kompetence, videresender formanden sagen til rette myndighed og underretter parterne herom. I andre tilfælde behandles spørgsmålet af det psykiatriske patientklagenævn.

§ 6 Ved sagens modtagelse påser det psykiatriske nævns formand, at de nødvendige oplysninger er medsendt,

herunder en angivelse af, hvad der klages over, en udskrift af tvangsprotokollen, en erklæring fra den behandlingsansvarlige overlæge samt behandlingsplanen.

Stk. 2. Indbringer patienten eller patientrådgiveren klagen direkte for det psykiatriske patientklagenævn, underretter nævnets formand sygehusmyndigheden om klagen og anmoder samtidig sygehusmyndigheden om at fremsende de fornødne oplysninger til nævnet, jf. stk. 1.

Stk. 3. Nævnets formand sørger i øvrigt for sagens oplysning og træffer bestemmelse om tilvejebringelse af eventuelle yderligere erklæringer m.v.

§ 7 Nævnet eller et af dets medlemmer, der af nævnet bemyndiges hertil, kan i forbindelse med behandlingen af en konkret sag besigtige vedkommende psykiatriske afdeling.

Kapitel 3. Afholdelse af møder

§ 8 Formanden fastsætter tid og sted for møderne og leder nævnets møder.

Stk. 2. Nævnets møder afholdes på den psykiatriske afdeling, hvor patienten er eller har været indlagt i forbindelse med det tvangsindgreb, der klages over, medmindre afholdelse af møde på den psykiatriske afdeling ikke kan anses for hensigtsmæssig.

Stk. 3. Formanden kan bestemme, at sager af særlig hastende karakter, herunder klager over beslutning om tvangsbehandling, der efter lovens § 32, stk. 3, i almindelighed har opsættende virkning, skal behandles forud for tidligere indkomne sager.

Stk. 4. Patienten, patientrådgiveren, sygehusmyndigheden, vedkommende overlæge og eventuelt andre involverede sundhedspersoner underrettes om tid og sted for det møde i det psykiatriske patientklagenævn, hvor den pågældende sag skal behandles.

§ 9 Patientrådgiveren skal så vidt muligt være til stede ved klagens behandling i nævnet, jf. lovens § 24, stk. 2, 3. pkt. Det samme gælder for den læge, der har besluttet det tvangsindgreb, der klages over.

Stk. 2. Efter lovens § 36, stk. 2, har patienten og patientrådgiveren ret til mundtligt at forelægge sagen for nævnet. Samme ret har repræsentanter for sygehusmyndigheden, vedkommende overlæge og eventuelt andre involverede sundhedspersoner.

Stk. 3. I særlige tilfælde, hvor hensynet til patientens helbred eller til sagens behandling i nævnet afgørende taler herfor, kan nævnet bestemme, at patienten helt eller delvis skal være udelukket fra at deltage i forhandlingerne, jf. lovens § 36, stk. 2, 2. pkt.

§ 10 Det psykiatriske patientklagenævns møder er ikke offentlige.

Kapitel 4. Afgørelser m.v.

§ 11 Det psykiatriske patientklagenævn skal træffe afgørelse i klagesager om tvangsbehandling og tvungen opfølgning efter udskrivning, der er tillagt opsættende virkning, jf. lovens § 32, stk. 3, inden 7 hverdage efter, at klagen er modtaget af nævnet, jf. lovens § 36, stk. 3, 1. pkt.

Stk. 2. I sager om oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, skal det psykiatriske patientklagenævn træffe afgørelse senest 14 dage efter klagens modtagelse, jf. lovens § 36, stk. 3, 2. pkt.

Stk. 3. I andre sager skal det psykiatriske patientklagenævn træffe afgørelse snarest muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter, at klagen er modtaget af nævnet, skal nævnet underrette patienten og

patientrådgiveren om grunden hertil samt om, hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

§ 12 Det psykiatriske patientklagenævns afgørelser træffes efter mundtlig votering ved stemmeflerhed.

Stk. 2. Afgørelsen indføres i en beslutningsprotokol. Et medlem kan kræve tilført protokollen en kort begrundelse for sit standpunkt.

Stk. 3. Det psykiatriske patientklagenævns afgørelser udfærdiges skriftligt, med begrundelse og med angivelse af, om det er et enigt nævn eller et flertal af nævnets medlemmer, der har truffet afgørelsen. Nævnets afgørelser underskrives af formanden eller den, formanden bemyndiger hertil.

§ 13 Det psykiatriske patientklagenævns afgørelse sendes til sagens parter.

§ 14 Det psykiatriske patientklagenævns afgørelser kan gå ud på, at tvangsindgrebet godkendes, eller at indgrebet findes at være foretaget med urette.

Stk. 2. Ved klage over beslutning om tvangsbehandling kan nævnet godkende eller tilsidesætte beslutningen. Dette gælder også, hvis klagen angår det præparat eller den dosering, der er angivet i beslutningen. Det psykiatriske patientklagenævn kan således ikke anvise et andet præparat eller dosering.

Stk. 3. Er klagen tillige rettet mod den eller de sundhedsperson(er), der har deltaget i den påklagede tvangsudøvelse, tager det psykiatriske patientklagenævn stilling til, om der i den anledning er grundlag for at udtale kritik over for de(n) pågældende.

§ 15 Det psykiatriske patientklagenævn offentliggør hvert år en beretning om sin virksomhed. Beretningen udarbejdes i samarbejde med vedkommende psykiatriske afdelinger.

Kapitel 5. Klageadgang og klagevejledning

§ 16 Det psykiatriske patientklagenævn skal efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til lovens § 13 d, tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland og aflåsning af døre i afdelingen for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a. Forelæggelse for retten skal finde sted inden 5 hverdage efter anmodningens fremsættelse.

Stk. 2. Det psykiatriske patientklagenævns afgørelser om tvangsbehandling, anvendelse af fysisk magt, personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmming, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen, under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, kan påklages til Det Psykiatriske Ankenævn.

§ 17 Det psykiatriske patientklagenævn skal vejlede patienten og patientrådgiveren om adgangen til domstolsprøvelse efter retsplejelovens kapitel 43 a. Nævnet skal endvidere vejlede om, at begæring om sagens indbringelse for retten efter reglerne i retsplejelovens kapitel 43 a skal fremsættes inden 4 uger fra nævnets afgørelse i sagen, samt om at senere fremsættelse af begæringen indtil 6 måneder efter nævnets afgørelse i sagen undtagelsesvis kan tillades af retten, når der foreligger særlig grund til at fravige fristen. Det psykiatriske patientklagenævn skal endvidere gøre patienten og patientrådgiveren bekendt med, at sagen vil blive indbragt for retten af nævnet, og at retten beskikker en advokat for patienten, medmindre den pågældende selv har antaget en advokat.

Stk. 2. Nævnet skal endvidere vejlede sagens parter om adgangen til at klage over nævnets afgørelser vedrørende de øvrige tvangsindgreb til Det Psykiatriske Ankenævn, herunder om fristerne herfor.

Kapitel 6. Tavshedspligt

§ 18 Der påhviler det psykiatriske patientklagenævns medlemmer tavshedspligt.

Kapitel 7. Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 19 Bekendtgørelsen træder i kraft den 8. december 2010.

Stk. 2. Samtidig ophæves bekendtgørelse nr. 1496 af 14. december 2006 om forretningsorden for de psykiatriske patientklagenævn.

Stk. 3. De i § 16, stk. 2, nævnte afgørelser skal til og med 31. december 2010 påklages til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

Stk. 4. Det psykiatriske patientklagenævn skal ved klagevejledningen, jf. § 17, stk. 2, vejlede om, at klager over nævnets afgørelser, der indgives inden den 1. januar 2011, skal rettes til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn.

Stk. 5. Klager over de psykiatriske patientklagenævns afgørelser, der er indgivet til Sundhedsvæsenets Patientklagenævn før 1. januar 2011, færdigbehandles af Det Psykiatriske Ankenævn.

Pkt. 12: I medfør af psykiatrilovens § 34 oprettes ved hver statsforvaltning et psykiatrisk patientklagenævn. Det følger af lovens § 35, at sygehusmyndigheden efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren skal indbringe klager over tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvangsbehandling, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 13 d, tvangsfiksering, anvendelse af fysisk magt, beskyttelsesfiksering, anvendelse af personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, aflåsning af døre i afdelingen samt oppegående tvangsfiksering og aflåsning af patientstue på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, for det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen. Sygehusmyndigheden skal ved indbringelse af sagen til det psykiatriske patientklagenævn fremsende sagens akter, herunder en udskrift af tvangsprotokollen samt en erklæring fra overlægen.

Efter anmodning fra patienten eller patientrådgiveren, skal det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen indbringe sine afgørelser vedrørende tvangsindlæggelse, tvangstilbageholdelse, tilbageførsel, tvungen opfølgning efter udskrivning i henhold til § 13 d, tvangsfiksering, beskyttelsesfiksering, oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland og aflåsning af døre i afdelingen, for retten inden 5 hverdage efter, at patienten eller patientrådgiveren har anmodet om det.

Patienten eller patientrådgiveren kan indbringe afgørelser fra det psykiatriske patientklagenævn om tvangsbehandling, anvendelse af fysisk magt, personlige alarm- og pejlesystemer og særlige dørlåse, personlig skærmning, der uafbrudt varer mere end 24 timer, samt aflåsning af patientstuer på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland til Det Psykiatriske Ankenævn. Det psykiatriske patientklagenævn skal efter anmodning indbringe afgørelserne for Det Psykiatriske Ankenævn. Afgørelserne kan endvidere indbringes for Det Psykiatriske Ankenævn af sygehusmyndigheden.

Klage over beslutning om anvendelse af tvang har ikke opsættende virkning. Det vil sige, at fx beslutning om tvangsfiksering kan iværksættes straks efter beslutning er truffet. Klage over beslutning om tvangsbehandling har dog som udgangspunkt opsættende virkning, hvilket betyder, at behandlingen ikke må iværksættes såfremt der er indgives klage over beslutningen om tvangsbehandling, før det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen har truffet afgørelse i sagen.

Klager over tvangsbehandling, der er tillagt opsættende virkning, og om tvungen opfølgning efter udskrivning, skal afgøres inden 7 hverdage efter klagens modtagelse. I sager om oppegående tvangsfiksering på Sikringsafdelingen under Retspsykiatrisk afdeling, Region Sjælland, skal det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen træffe afgørelse senest 14 dage efter klagens modtagelse. I andre sager skal det psykiatriske patientklagenævn ved statsforvaltningen træffe afgørelse hurtigst muligt. Er afgørelse ikke truffet inden 14 dage efter klagens modtagelse, skal nævnet underrette patienten og patientrådgiveren om, hvornår afgørelse kan forventes at foreligge.

I tilfælde, hvor omgående gennemførelse af tvangsbehandling er nødvendig for ikke at udsætte patientens liv eller helbred for væsentlig fare eller for at afværge, at patienter udsætter andre for nærliggende fare for at lide skade på legeme eller helbred, tillægges klagen ikke opsættende virkning.

Som eksempler på situationer, hvor en klage over tvangsbehandling ikke har opsættende virkning, kan nævnes de situationer, hvor medicinering er nødvendig for, at patienten ikke udsættes for væsentlig forværring af sygdommen. Det kan for eksempel være nødvendigt at iværksætte behandling, når patienten er i risiko for at udvikle akut livstruende delir (fx i forbindelse med mani, andre psykoser eller alkoholforgiftning), hvis behandlingen ikke bliver iværksat. Af andre eksempler kan nævnes tvangsernæring af en psykotisk patient med livstruende anorexi. Endvidere kan der være situationer, hvor akut medicinering kan forhindre, at en patient udsætter andre for voldelige overgreb.

Patientrådgiveren og den læge, der har truffet beslutning om tvangsforanstaltningen, skal så vidt muligt være til stede ved det psykiatriske patientklagenævns sagsbehandling. Nævnets møder skal som udgangspunkt afholdes på den psykiatriske afdeling, hvor patienten er eller har været indlagt.

Klager over anvendelse af tvang til gennemførelse af personlig hygiejne og klager over undersøgelse af post, patientstuer og ejendele, kropsvisitation samt beslaglæggelse af medikamenter, rusmidler og farlige genstande mv. rettes til sygehusmyndigheden. Sygehusmyndighedens afgørelse kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Klager over den sundhedsfaglige behandling og pleje, som ikke vedrører tvangsforanstaltninger i medfør af psykiatriloven, indbringes for Patientombuddet.

Omfang og gyldighedsområde

Psykiatrisk personale samt patienter der klager.

Ansvar og opgavefordeling/Ansvar og organisation

Bilag

Ikke relevant

Henvisninger og links

[Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien](#)

[Lov 2010-06-25 nr. 708 om ændring af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien og lov om rettens pleje](#)

[Bekendtgørelse om anvendelse af anden tvang end frihedsberøvelse på psykiatriske afdelinger](#)

[Bekendtgørelse om underretning og klagevejledning i forbindelse med anvendelse af tvang i psykiatrien](#)

[Bekendtgørelse om samtaler efter ophør af en tvangsforanstaltning](#)

Bekendtgørelse om tvangsprotokoller og optegnelser samt registrering og indberetning af tvang samt udskrivningsaftaler og koordinationsplaner på psykiatriske afdelinger

Bekendtgørelse af lov om rettens pleje, kapitel 43a (administrativ frihedsberøvelse)

Lov om ændring af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet, lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, sundhedsloven og forskellige andre love.

Vejledning om:

Vejledning om behandling af klager over anvendelse af tvang i psykiatrien

Behandlingsplaner

Eftersamtaler

Tvangsfiksering

Udskrivningsaftaler og koordinationsplaner (vejledning forventes udgivet primo 2011)

Husordenspolitik for Region Hovedstadens Psykiatri

Husorden - overtrædelse heraf

Klagemuligheder mv. for patienter indlagt på psykiatriske afdelinger

Vejledning om udfyldelse af tvangsprotokoller m.v. (retsinfo)

Relevant faglig evidens på området

Ikke relevant

Referencer

Ikke relevant

Reference til JCI-standarder

RE.3

Reference til DDKM-standarder

2.7.3